

УДК 008:159.923.2(=161.2)069:7.041.5П.Колісник
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/74-2-20>

Ольга ФАБРИКА-ПРОЦЬКА,

orcid.org/0000-0001-5188-1491

доктор мистецтвознавства,

професор кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

Навчально-наукового інституту мистецтв

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника,

(Івано-Франківськ, Україна)

професор кафедри музики

Інституту музичного і художнього мистецтва

Пряшівського університету в Пряшеві

(Пряшів, Словаччина) *olga.fabryka-protska@pnu.edu.ua*

Любов ГУНДЕР,

orcid.org/0000-0002-2229-2724

заслужена артистка України,

доцент кафедри музики

Інституту музичного і художнього мистецтва

Пряшівського університету в Пряшеві

(Пряшів, Словаччина) *liubov.gunder@unipo.sk*

ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОГО ПОРТРЕТУ ПРОКОПА КОЛІСНИКА

У статті розкривається загальна характеристика творчого доробку живописця, графіка, письменника, заслуженого художника України, члена Національної спілки художників України, Асоціації українських письменників та Спілки українських письменників Словаччини Прокопа Колісника, його біографія та творчий шлях. У розвідці зазначається, що митець працював у галузі станкового малярства. Серед жанрової палітри творів його перу належать пейзажі, натюрморти, портрети, чимала кількість картин сакрального мистецтва, а також книжкова графіка та ін. П. Колісник був активним учасником всеукраїнських, міжнародних, регіональних виставок, імпрез, різноманітних мистецьких пленерів, наукових симпозіумів, конференцій, проектів на території Словаччини, України, Австрії, Чехії. Більшу частину свого життя він прожив у м. Пряшеві (Словацька Республіка).

В основі творчого доробку Прокопа Колісника були патріотизм, безмежна любов до своєї сім'ї, родини, України, оспівування славної історії, а також християнська тематика. Безперечно, небайдуже ставлення до подій, що стосувалося історії рідної країни, втілено в особливостях його художньої індивідуальності. В основі манери письма П. Колісника є насичений колорит фарб, подовжений пастозний мазок, новаторство у техніці створення картин. Прокіп Колісник вважав, що «...колір це не претензія на відкриття, знахідку».

Акцентується увага на тому, що головними складовими його творчості були глибокий патріотизм, палка любов до України, оспівування її славної історії. Безперечно, своєрідне та неповторне ставлення до подій, що стосувалися історії рідної серцю України проявилось в рисах художньої індивідуальності митця. Чимала кількість творів П. Колісника прикрашає виставкові зали Чернівецького та Вінницького художніх музеїв, Національної художньої галереї у Львові, Музею української культури у Свиднику, зокрема у виставковій залі Галереї Дезидера Миллого (Словаччина), музеях та приватних колекціях Чехії, Австрії, Ізраїлі, Канаді, США, Німеччині, Франції, Швейцарії тощо.

Підкреслюється, що мистецький доробок Прокопа Колісника є яскравим підтвердженням незламності, любові, відданості своїй справі в контексті збереження культурної та національної ідентичності за межами України.

Ключові слова: культурна ідентичність, образотворче мистецтво, сакральність, живопис, графіка, митець, творча спадщина, виставка, музей, рефлексія.

Olga FABRYKA-PROTSKA,
orcid.org/0000-0001-5188-1491

Doctor of Arts,
Professor at the Department of Music Ukrainian Studies and Folk Instrumental Art
Educational and Research Institute of Arts of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine)

Professor at the Department of Music Institute of Music and Art
Presov University
(Presov, Slovak Republic) olga.fabryka-protska@pnu.edu.ua

Liubov GUNDER,
orcid.org/0000-0002-2229-2724

Honoured artist of Ukraine,
Associate Professor at the Department of Music
Institute of Music and Art Faculty of Philosophy
Presov University
(Presov, Slovak Republic) liubov.gunder@unipo.sk

PRESERVATION OF UKRAINIAN CULTURAL IDENTITY ON THE EXAMPLE OF THE CREATIVE PORTRAIT OF PROKIP KOLISNYK

The article describes the general characteristics of the creative work of the painter, graphic artist, writer, Honored Artist of Ukraine, member of the National Union of Artists of Ukraine, the Association of Ukrainian Writers and the Union of Ukrainian Writers of Slovakia Prokop Kolisnyk, his biography and creative path. The research notes that the artist worked in the field of easel painting. Among the genre palette of his works are landscapes, still lifes, portraits, a large number of paintings of sacred art, as well as book graphics, etc. P. Kolisnyk was an active participant in national, international, and regional exhibitions, impressions, various artistic plein airs, scientific symposia, conferences, and projects in Slovakia, Ukraine, Austria, and the Czech Republic. He lived most of his life in Presov (Slovak Republic).

The basis of Prokop Kolisnyk's work was patriotism, boundless love for his family, his family, Ukraine, the glorification of glorious history, and Christian themes. Undoubtedly, the indifferent attitude to the events related to the history of his native country is embodied in the peculiarities of his artistic personality. The basis of P. Kolisnyk's painting style is a rich color of paints, elongated pastose stroke, and innovation in the technique of creating paintings. Prokip Kolisnyk believed that «...color is not a claim to discovery, a finding».

It is emphasized that the main components of his work were deep patriotism, passionate love for Ukraine, and the glorification of its glorious history. Undoubtedly, a peculiar and unique attitude to the events related to the history of Ukraine, which was dear to his heart, was manifested in the features of the artist's artistic personality. A considerable number of P. Kolisnyk's works adorn the exhibition halls of the Chernivtsi and Vinnytsia Art Museums, the National Art Gallery in Lviv, the Museum of Ukrainian Culture in Svydnyk, in particular, in the exhibition hall of the Desider Milo Gallery (Slovakia), museums and private collections in the Czech Republic, Austria, Israel, Canada, the USA, Germany, France, Switzerland, etc.

It is emphasized that Prokop Kolisnyk's artistic work is a vivid confirmation of his steadfastness, love, and dedication to his work in the context of preserving cultural and national identity outside Ukraine.

Key words: cultural identity, fine arts, sacredness, painting, graphics, artist, creative heritage, exhibition, museum, reflection.

Постановка проблеми. Словаччина є батьківщиною багатьох видатних і талановитих особистостей. Від поезії до скульптури та архітектури – словаки завжди плекали любов до мистецтва. Це стосувалося митців, чиї імена увійшли не лише в словацьку, а й у світову історію. Завдяки своїй творчості вони висловлювали не тільки свої погляди на світ, але й на епоху, в якій працювали. Словаччина пишається багатьма велетнями живопису, які створювали в минулому і нині безпрецедентні, надихаючі та суспільно цінні твори. Завдяки їх творчим спадщинам можна зануритися у світи як реальні, так і фантастичні, познайомитися з історією країни, образом багатьох знакових

подій, а також із відчуттями або настроями авторів до того чи іншого періоду історії. Вони часто були новаторами свого часу, приносили нові ідеї, надихали, були засуджені та переслідувані режимом, але не здавалися і своїми творами все ще посиляють повідомлення про те, чому мистецтво є таким важливим у житті окремих людей та суспільства в цілому (Slovander, 2023).

Серед відомих митців Словаччини, які творили в різні історичні періоди, варто назвати М. Бенька (Martin Benka), К. Маєрніка (Cyprián Majerník), М. Галанду (Mikuláš Galanda), Л. Фуллу (Ľudovít Fulla), А. Бруновського (Albín Brunovský), М. Медведську (Mária Medvecká) та багато інших.

Безперечно, виразною та неповторною в період кінця ХХ – початку ХХІ ст. є багатогранна постать українського академічного маляра, Заслуженого художника України Прокопа Колісника.

Аналіз досліджень. Про риси письма, української ідентифікації особистості Прокопа Колісника неодноразово висловлювались О. Жук (Жук, 2008), І. Міщенко (Міщенко, 2014), І. Яцканин (Яцканин, 2021), І. Кіцул (Кіцул, 2022) та ряд інших мистецтвознавців Словаччини, України та інших країн.

На сьогодні про митця Прокопа Колісника висвітлено спорадично, в зв'язку з цим виникла потреба комплексно представити феномен цієї непересічної особистості, яка до глибини душі була закохана у свою рідну Україну, творчий доробок якої пронизаний духом національної та культурної ідентичності.

Метою статті є комплексне розкриття творчості Прокопа Колісника в контексті культурної ідентичності.

Виклад основного матеріалу. Прокіп Миколайович Колісник – живописець, графік, письменник, заслужений художник України, Член Національної спілки художників України, член Асоціації українських письменників та Спілки українських письменників Словаччини (фото 1).

Народився 16 липня 1957 року у селі Поташня Вінницької області в Україні. У 1976 році закінчив Одеське державне художнє училище, а випускником Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури в Києві став у 1987 році. В тому ж році вступив до Спілки художників України. У 1995 року П. Колісник закінчив Літню академію мистецтва в Зальцбурзі (Австрія). Від 1987 по 1989 рр. митець працював при Чернівецькому художньому фонді. Варто додати, що період навчання дав йому чудову академічну школу, проте, значні суспільні зміни в країні призвели до його своєрідної «внутрішньої революції».

В одному інтерв'ю П. Колісник зазначив, що «...напевне, щось із ментальністю не те, бо приїжджаю в Україну не лише тоді, коли мене номінують на Шевченківську премію. Я б тут і залишився, але маю бути з дружиною і дітьми. Після одруження

жив 5 років у Києві, тоді нас виселили, бо моя дружина – іноземка, а таким сім'ям жити на квартирі заборонено. Направили у Чернівці. На Буковині жили б і досі, але в кінці вісімдесятих напала на дітей – Ярину і Віктора – незнана болячка. Через це вирішили переїхати до батьків моєї дружини – у Словаччину. Я громадянства не міняв, бо вважаю себе українцем. До речі, вдома спілкуємося рідною мовою, я – українською, Влада – словацькою. Діти знають обидві мови і звертаються до кожного на його рідній» (Жук, 2008).

На початку 90-х рр. з переосмисленням історії і долі українського народу та історії П. Колісник перебував в активному пошуку власного шляху у царині мистецтва. Опанувавши нові форми художнього узагальнення, володіючи різноманітними техніками малярства, митець намагався у своїх роботах відобразити сучасне мистецтво індивідуальним письмом пера, брав активну участь у різноманітних проектах, обласних, всеукраїнських та міжнародних мистецьких виставках, пленерах, симпозіумах, конференціях, які відбувалися як в Україні, так і за її межами, а саме в Австрії, Чехії, Словаччині, Румунії, Угорщині.

Слід додати, що практично більшу половину свого життя від 1991 року Прокіп Колісник разом із сім'єю мешкав у Пряшеві (Словаччина). Початково був вільним художником, згодом викладав мистецькі дисципліни на кафедрі образотворчого виховання та мистецтва Факультету гуманітарних та природознавчих наук Пряшівського університету в Пряшеві. Працюючи, П. Колісник не полишав творити у галузі станкового малярства, у жанрах портрета, пейзажу, натюрморту, книжкової графіки.

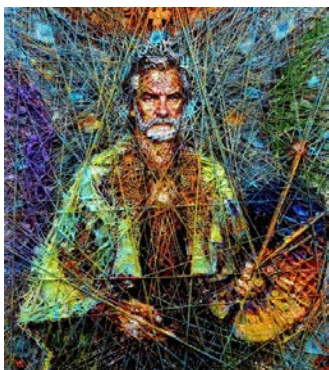
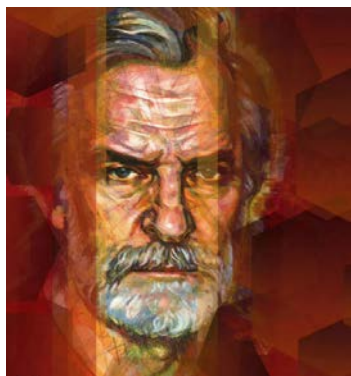
В основі творчого доробку Прокопа Колісника були патріотизм, безмежна любов до своєї сім'ї, родини, України, оспівування славної історії, а також християнська тематика. Безперечно, небайдуже ставлення до подій, що стосувалося історії рідної країни, втілено в особливостях його художньої індивідуальності. В основі манери письма П. Колісника є насичений колорит фарб, подовжений пастозний мазок, новаторство у техніці створення картин. Прокіп Колісник вважав, що «...колір це не претензія на відкриття, знахідку. Колір – як можливість пошуку художньої істини, нової форми виразності. І, зрештою, колір як засіб творення нового образного світу» (Кіцул, 2022). В основі своїх робіт Прокіп Колісник ставив завжди людину, її внутрішню красу, її долю.

8 жовтня 2015 року на відкритті персональної виставки під назвою «Напруга» у Пряшеві в Шарішській галереї у вітальному слові Прокіп Колісник сказав: «Мені завжди йшлося про свободу. Свобода – це не лише соціальний термін. Свобода як термін мистецький, але, насамперед, духовний.... Я пропоную замислитися і задума-

тися над тим, що ще є окрім того нашого повсякденного життя? Бо якщо немає Бога, то ми собі дозволяємо все. А що, якщо Бог є? Тому я пропоную замислитися...».

Творчий доробок П. Колісника образно і змістовно структурований та цільний. В усіх картинах він правдиво відтворював свій власний код, який веде до глибин його мислення, особистості в цілому. Спираючись на традиції, митець правдиво аналізував, робив певні корективи, вміло інтерпретував на основі свого власного розуміння і бачення.

П. Колісник був переконаний, що індивідуальність митця є тотожна з індивідуальністю країни, з якої він родом. «Все, що робиться з любов'ю, є мистецтвом». Кожен його твір до певної міри є автопортретом (фото 2, 3, 4).

В одному інтерв'ю Прокіп Колісник зазначив, що «...у кожного художника є моменти самопізнання. Зовсім не йдеться про нарцисизм. Я ніколи не малюю з себе Шварценеггера, скоріше – рембрандтівський підхід. Дивлюся в дзеркало і пишу не те що бачу, а що відчуваю. Малювати треба принаймні в трьох аспектах: на основі зразка (копіювати), на основі баченого (модель), але головне – з уяви. Шедевр виходить тоді, коли вмієш це поєднати. Для мене мистецтво – як сповідь: я не можу брехати на сповіді» (Жук, 2008).

Український мистецтвознавець у Словаччині, дослідник іконопису Карпатського регіону, доцент Владислав Грешлик, який співпрацював з митцем на кафедрі Інституту музичного та образотворчого мистецтва при Пряшівському університеті в Пря-

шеві, наголошує, що Прокіп Колісник хоч і писав для людей, «...він завжди намагався вловити і матеріалізувати щось таке, що виходить за межі людського розуміння. Навіть у такому, здавалося б, звичайному натюрморті чи пейзажі. Не кажучи вже про біблійні мотиви і притчі, міфи і легенди, до яких він постійно повертався. Повернення він розумів як філософську концепцію, а не як ностальгічний порив. Саме тому деякі свої роботи на виставках він називав саме так» (TASR, 2021).

Прокіп Колісник був надзвичайно багатогранною особистістю. Відомий письменник, голова Спілки українських письменників Словаччини Іван Яцканин зазначив, що написання творів було для художника тією силою, яка змушувала рухатися далі, незважаючи на обставини, давало поштовх відкривати щось нове, неповторне, індивідуальне (Яцканин, 2021).

Надзвичайно популярними є його монументальні, національні по духу, переважно історичні полотна, що пронизані періодом Козаччини. Безперечно, глибокі за змістом полотна на християнську тематику (фото 5, 6, 7, 8).

«Усе життя хотів розписати храм світлими іконами, цитуючи Мікеланджело та інших класиків, а іконостас зробити із дзеркала. Храм має бути над конфесіями, щоб кожен міг прийти і порозмовляти з Богом без посередника. Коли малюю пейзаж, портрет, автопортрет, оголену жінку, етюд чи ікону, це зовсім інші почуття. Не хочу робити з себе святого, але тоді навіть іншу страву людина має бажання їсти. Я не керуюся церковними канонами, нібито не можу їсти м'ясо чи ходити на гольки, але тоді не маю такої потреби. Можу писати цілий день і не їсти. Малюю в майстерні, поєдную християнську традицію і дохристиянський світогляд із космічними символами» – говорив П. Колісник (Жук, 2008).

Митець був надзвичайно обдарованою особистістю, умів проникати у таїни людського існування, писав глибоко філософські твори, зокрема книга «Чарунка містерії», що концептуально доповнює попередні збірки: «Чисниця» та «Від першої особи самоти». «Його поезія, художня проза, філософські міркування виринають на тлі живопису, який для нього є філософією слів, поезією кольорів. Силою свого таланту, силою художнього виразу прагнув повернутись до найглибших джерел свого народу» (Бершадська міська рада, 2022).

У 2004 році Прокіп Миколайович у рідному селі заснував осередок культури – Музей культури села та Галерею Прокопа Колісника. «Коли ріс у Поташні, ніколи не бачив живого художника і мені було боляче. Вчили за поганими репродукціями. Здавалося, що письменники і художники – це мумії, з іншої цивілізації. Тому я хотів, щоб діти бачили митця не як ідола, а розуміли, що це теж нормальні люди, які перевтілюються, коли творять. Цю можливість ми даємо селянам уже 4 роки. Є люди, які кажуть: краще б ми зробили млин. Я їм не забороняю робити ані млин, ані дорогу, та знаю, що там є 150 учнів, і це ми робили бодай для одного школярика» – зазначив Прокіп Колісник (Жук, 2008).

У тому ж році П. Колісник започаткував традицію щорічного проведення мистецького пленеру під назвою «Поташня – чарунка Поділля», який є своєрідним і винятковим явищем на ниві української культури. «Чарунка, – за висловом самого митця, – це гніздечко на рядні, місце в щільнику, де сідають бджоли. У липневу суботу збираємося в альтанці у мене на подвір'ї, співаємо пісень, ведемо дискусії, а в неділю робимо великий вернісаж, концерт». На пленерах у Поташні серед відвідувачів побували художники Левко Воєдило, Олесь Соловей, Василь Корчинський, Володимир Гарбуз, фотохудожник Олександр Харват, мистецтвознавець Станіслав Бушак.... Кожен із учасників залишає щороку один твір. Живуть у школі і в яслах, дехто – в мене. Картини в майстернях не домальовуємо, пишемо на одному подиху. На основі цього зробили 2006 року виставку «Феномен українського села» і «Три літа» у Національному музеї Шевченка. В експозиції була й етноінсталяція з тих предметів, які знайшли у Поташні» (Жук, 2008). У святкових урочистостях пленерів у Поташні брали участь відомі виконавці Павло Дворський, Ірина Шинкарук, дует «Писанка», Олександр Смик та ін.

В одній з розмов Прокіп Колісник наголосив, що «у кожного є своя Поташня. Якщо в душі її немає, її немає ніде» (Кіцул, 2022). Митець мав на меті «... зібрати артефакти, котрі у тому середовищі завжди були, підкреслити архітектоніку, історичну цінність предметів, з котрими люди жили. У храмі ми знайшли старовинні подільські

ікони, зараз вони в етнографічному залі музею... Пропоную надконфесійне свято культури, щоб люди відчували культурну ідентичність, одухотворювалися» (Жук, 2008).

Варто додати, що персональні виставки українського митця з успіхом відбулися у Чернівцях (1988, 1996), Львові (1996), Вінниці (1998), Києві (1995), а також у виставкових залах галереї Словаччини (Свидник, Гуменне (обидві – 1991), Братислава (1992, 1997), Кошице (1993–1994), Меджилабірці (1994), Пряшів (1998), Австрії (Відень (1996, 1998)) (Бершадська міська рада, 2022). – На питання про те, скільки років мешкаєте у Словаччині, митець відповів так: «Коли в мене про це запитують, то кажу, що живу там 327 років, бо на чужині рік за 17. Психологічно і соціально я ніколи не полишав України, а Словаччину знаю майже 30 років. Мені більше болить не те, що словацькі інституції нагадують, що я чужий, а коли приїжджаю сюди і мені в чомусь відмовлять через моє місце проживання. З кожним роком усе важче зробити виставку, кажуть, що я не тут...» (Жук, 2008).

На жаль, 25 травня 2021 р. мистецька спільнота українців Словаччини зазнали великої втрати. Патріот України, митець, письменник, новатор, філософ, інтелектуал, Прокіп Колісник відійшов у вічність....

Пам'ятною датою є 14 липня 2022 року, у стінах Чернівецького художнього музею була відкрита виставка пам'яті до 65 річчя від дня народження П. Колісника. На виставці було представлено 22 твори художника з фондів ЧХМ та приватних збірок. Це були зразки створені митцем протягом 90-х рр. та початку 2000-х рр. «Ці твори говорять про виразність й оригінальність стилістики Колісника, вони дихають емоційністю Добра, випромінюючи енергетику своєрідної, «кореневої» українськості. Вражаюче яскраві і насичені кольори притягують увагу, створюючи емоційну напругу, не дають відірвати погляд від живопису, затягують, ніби долучаючи до подій, відображених на полотні» (Кіцул, 2022). Окрім живописних творів на виставці організаторами було представлено каталоги багатьох виставок різних років, журнали і книги, до графічного оформлення яких долучився П. Колісник, зокрема: «Земна мадонна» Є. Маланюка (1991), «Цитаделя духу» О. Ольжича (1993; обидві – Братислава; Пряшів), «Замість Центурій» Б. Бунчука (Київ, 1997). Серед авторських книг есе «Чисниця», «Від першої особи самоти», «Спогад про Поташню» (1989), «НЛО», триптихи «Степ» та «Куб» (усі – 1990), «Чисниця», «Повернення» (обидва – 1991), «Пам'яті батька», «Відлуння», «Легенда» (усі – 1993), «Великдень», «Антиномії», «Зродження», «Аксиома» (усі – 1994), поліптих «Родина» (1995), «Великдень–33», «Слово», «Світло», «Свято (День сьомий)», «Благодать у Поташні», «Плащаниця», «Символ», «Пресвяте

серце», «Генеза», «Пустеля самоти» (усі – кін. 1990-х – 2000-і рр.) (Дзюба, 2014).

Отже, відвідувачі мали можливість ознайомитися і з літературними творами самого митця та з книгами про нього. У книзі відгуків виставки один з відвідувачів написав: «Вражає талант, широкий діапазон стилістичних прийомів, справжній патріотизм митця». Варто погодитись з думкою Інни Кіцул, що картини Прокопа Колісника викликають позитивні емоції, почуття причетності до змальованих об'єктів та почуття вдячності за щирий талант художника.

У червні 2019 року нам, авторам цієї розвідки, пощастило зустрітись з митцем на Міжнародному фестивалі української культури у Свиднику (Словаччина), в рамках якої разом із П. Колісником відвідали Картинну галерею Дезидерія Миллого, в залах якої були представлені його авторські роботи (фото 9).

Висновки. Мистецький доробок Прокопа Колісника є яскравим підтвердженням незламності, любові, відданості своїй справі в контексті збереження культурної та національної ідентичності за межами України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Жук О. Прокіп Колісник: У Словаччині я живу 327 років. *Закарпаття онлайн*. 2008. 18 січня URL: <https://zakarpattia.net.ua/News/17745-Prokip-Kolisnyk-U-Slovachchyni-ia-zhyvu-327-rokiv>
2. Кіцул І. Прокіп Колісник. Мистецтво як сповідь. *Стожари. Сайт української діаспори*. 2022. 12 серпня URL: <https://svitua.org/2022/08/12/prokip-kolisnyk-mystecztvo-yak-spovid/>
3. Міщенко І. Колісник Прокіп Миколайович. *Енциклопедія Сучасної України* / [редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ]. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. URL: <https://esu.com.ua/article-4095>
4. Прокіп Колісник – митець великої душі і безсумнівної честі. *Офіційний сайт Бершадської міської ради*. 2022. 17 липня. URL: <https://radabershad.gov.ua/news/community/3276-prokip-kolisnik--mitec-velikoj-dushi-i-bezsumnivnoj-chesti.html>
5. Яцканін І. Завершився земний шлях талановитого митця Прокопа Колісника. *Український світ*. 2021. 1 червня. URL : <https://ukrsvit1.com.ua/kultura/vykhovannia-j-osvita/zavershyvsia-zemnyj-shliakh-talanovytogo-myttisia-prokopa-kolisnyka.html>
6. TASR. Zomrel akademický maliar a pedagóg ProkipKolisnyk. *TERAZ.SK. Spravodajský portál Tlačovej agentúry Slovenskej republiky*. 27.05.2021. URL : <https://www.teraz.sk/kultura/zomrel-akademicky-maliar-a-pedagog-pro/552024-clanok.html>
7. Slovander. Významni a inšpiratívni slovenski maliari poznate ich? *Slovander*. 3.03.2023. URL: <https://slovander.sk/pysno/vyznamni-a-inspirativni-slovenski-maliari-poznate-ich/>

REFERENCES

1. Zhuk, O. (2018). *Prokip Kolisnyk: U Slovachchyni ya zhyvu 327 rokiv* [Prokip Kolisnyk: I have lived in Slovakia for 327 years]. *Zakarpattia onlain*. 18 sichnia URL: <https://zakarpattia.net.ua/News/17745-Prokip-Kolisnyk-U-Slovachchyni-ia-zhyvu-327-rokiv> [in Ukrainian].
2. Kitsul, I. (2022). *Prokip Kolisnyk. Mystetstvo yak spovid* [Prokip Kolisnyk. Art as confession]. *Stozhary. Sait ukrainskoi diaspory*. 12 serpnia URL: <https://svitua.org/2022/08/12/prokip-kolisnyk-mystecztvo-yak-spovid/> [in Ukrainian].
3. Mishchenko, I. (2014). *Kolisnyk Prokip Mykolaiovych* [Kolisyk Prokip Mykolayovych]. *Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy* / [redkol. : I. M. Dziuba, A. I. Zhukovskiy, M. H. Zhelezniak [ta in.] ; NAN Ukrainy, NTSh]. Kyiv: Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy. URL: <https://esu.com.ua/article-4095> [in Ukrainian].
4. *Prokip Kolisnyk – mytets velykoi dushi i bezsumnivnoi chesti* (2022) [Prokip Kolisnyk is an artist with a great soul and undoubted honor]. *Ofitsiynyi sait Bershadskoi miskoi rady*. 17 lypnia. URL: <https://radabershad.gov.ua/news/community/3276-prokip-kolisnik--mitec-velikoj-dushi-i-bezsumnivnoj-chesti.html> [in Ukrainian].
5. Iatskanyn, I. (2021). *Zavershyvsia zemnyi shliakh talanovytogo myttisia Prokopa Kolisnyka* [The earthly journey of the talented artist Prokop Kolisnyk has come to an end.]. *Ukrainskyi svit*. 1 chervnia. URL: <https://ukrsvit1.com.ua/kultura/vykhovannia-j-osvita/zavershyvsia-zemnyj-shliakh-talanovytogo-myttisia-prokopa-kolisnyka.html> [in Ukrainian].
6. TASR. (2021). *Zomrel akademický maliar a pedagog Prokip Kolisnyk* [Academic painter and teacher Prokip Kolisnyk died]. 27.05. URL: <https://www.teraz.sk/kultura/zomrel-akademicky-maliar-a-pedagog-pro/552024-clanok.html> [in Slovakia]
7. Slovander (2023) *Vyznamni a inspirativni slovenski maliari poznate ich?* [Important and inspiring Slovene painters do you know them?]. 3.03. URL : <https://slovander.sk/pysno/vyznamni-a-inspirativni-slovenski-maliari-poznate-ich/> [in Slovakia]